

AHOL A TUDOMÁNY ÉS A MŰVÉSZET ÖSSZEKAPCSOLÓDIK

Izgalmas vállalkozásba fogott az Eötvös Loránd Tudományegyetem művészetpedagógiai kutatói közössége. Idén első alkalommal a Természettudományi Kar (ELTE TTK) adott otthont a Művészetpedagógiai Konferenciának, melyet a következő évben a bölcsészkaron rendeznek majd meg. A konferencia elnöke és egyúttal a MTA–ELTE Vizuális Kultúra Szakmódszertani Kutatócsoport kutatásvezetője, Kárpáti Andrea saját szerkesztésében nemrég adta közre a konferencia közleményeit. A konferenciához kapcsolódva rendezték meg ugyancsak az ELTE Workshop for Arts Education nemzetközi workshopot is, számos hazai és külföldi résztvevővel. A konferenciákhoz kapcsolódva Bakos Tamás tanszékvezető szervezésével gyönyörű kiállítást rendezett az ELTE Tanító- és Óvóképző Kara (TÓK). A kiállításon a TÓK művésztanárainak (Bakos Tamás, Bércesi Diénes Erika, Gerber Pál, Géczi-Laskai Judit, Kardos Mária, Kungl György, Pataky Gabriella, Síposné Tavaszi Virág, Vastag Ágnes) gazdag munkáit csodálhatta meg a kutatók közössége, tisztelegve egyúttal korábbi mesterük, Bálványos Huba előtt is.

A konferencia és a nemzetközi szimpózium kötetei a szokásos konferenciakötetekenél gazdagabban illusztrálják a művészet iránt fogékony kutatók szerteágazó tudásának sokféleségét, hiszen a résztvevők lehetőséget kaptak arra, hogy munkájukat hosszabb terjedelemben mutassák be. Az alábbiakban néhány érdekes témakörre hívjuk fel a kedves olvasó figyelmét. A kötetek *online* felületen rendelkezésre állnak, így hozzáférhetővé téve azt a tudásbázist, melyet a konferencia kutatóközössége képviselt.

Freund Tamás agykutató szavaival élve, a fiatalok nevelésében fontos szerepet kell betöltenie a kreativitásnak, a feladat nem kevesebb, mint szélesre tárni a befogadás útját, hisz a művészeti tevékenységek, többek közt a drámapedagógia, a képzőművészi alkotás és a zene elősegíti az agy működését, plaszticitásának megőrzését. Ne a tananyag mennyiségét bővítsük, hanem a befogadás sokféleségét. Kapjon szerepet a tánc, mozgás, vizuális alkotás a tudás befogadása során – vallja először a *Magyar Szemlében*, majd a konferenciakötetben megjelent, *A tanulási folyamatok és belső világunk* című cikkében a kutató (12–15.). Falus András akadémikus előadásában az epigenetika és ezen belül a művészeti hatások lelki egészségre gyakorolt hatásával foglalkozott, különös figyelmet szentelve a zenei nevelés pozitív szerepének (12.), mely egyébként a 2018-as Művészetpedagógiai Konferencia fő témája lesz majd.

A kötet fókuszában annak a lehetőségnek a megteremtése áll, hogy hidat képezzen az elméleti kutatók és gyakorlati szakemberek közt, így a szerzők

közt találunk rajztanárt, zenepedagógust, de számos érdekes és elsőre távolinak tűnő terület, így a matematika szakembereit is. Kárpáti Andrea fontos és reális célkitűzésnek tartja, hogy a különféle távolinak tűnő területek kommunikáljanak egymással, így a zenész a vizuális nyelv, a drámapedagógus az ifjúsági kultúrába pillanthat be a kötet és a kapcsolódó konferenciasorozat segítségével (3.).

A kötet és a konferencia öt témaköre a művészet és tudomány kapcsolata, a vizuális, a zenei nevelés, a dráma- és színház-pedagógia, valamint a gyermek- és ifjúsági kultúra.

Gyerekkoromban csodálva hallgattam matematikus-mérnökinformatikus édesapám, aki a matematika rejtelmét a művészethez hasonlította, és pályája nagy részét az akkor még új területként induló számítógépes grafika köré fonta. Tőle hallottam először a tudomány és művészet összekapcsolódási pontjairól, a fraktálok varázslatos művészi és tudományos világáról, vagy a geometrikus formák szépségéről, így számomra ismerősen csengett számos előadás azokról a friss kutatásokról, melyek a matematika és művészet kapcsolódási pontjait járják körül. Svraga Tamásné például már címválasztásával *A matematika művészet?* izgalmas kutatást sugall, a matematika elsajátításához, tanulásához kapcsolódó szorongás és egyéb kórképek vizsgálatára vállalkozik (43.). Bagota Mónika olyan társasjátékokra hívja fel a figyelmet, amelyek a gyermeki kíváncsiságot és a pedagógusok motivációját is képesek fenntartani a játékos matematikatanítás területén, illetve kiválóan alkalmazhatóak a pedagógusképzésben (35.). Ugyancsak izgalmasak Újfaludi László kutatásai, aki a fizika és képzőművészet kapcsolatát úgy tárja fel, mint azt néhányan régóta sejtettük, fizikai jelenségeket – egyensúly, mozgás, áramlás, erők, színdinamika – vizsgál különösen a 20. század alkotásain (33.). Kutatási eredményei megismerését a kötetet olvasva és előadását hallgatva is feltétlen óhajtjuk, reméljük.

A vizuális neveléssel foglalkozó kutatások olyan sokszínűek, mint a festő palettájának árnyalatai, és együtt adják azt az érzést, hogy ennek a konferenciának éppen ideje volt már, hisz a környezeti kultúrától a képzőművészetig, sok-sok területet átfognak.

A környezeti kultúra tanítási lehetőségeiről és annak megújításáról értekezik Gaul Emil és szimpóziuma, kinek születésnapja alkalmából egyébiránt a kötetet dedikálja a konferencia szervezőbizottsága. Az újítások olyan kutatásokra támaszkodnak többek közt, mint a Gaul Emil és Kárpáti Andrea által jegyzett *Vizuális Műveltség Referenciakerete* (46–47.). Izgalmas kutatási eredményeket ismertet az óvodás korúak vizuális nyelvvel foglalkozó kutatás is, melyet Kárpáti Andrea és Gaul-Ács Ágnes jegyez (70.). Lehmann Miklós pedig az előnyöket kutatja, mely a mostani gyermekkorosztály netes, web 2.0-s fogyasztási szokásainak adaptálásával újíthatná meg a művészeti nevelést (82.). A kutatás igen öröndetes, hiszen a nyelvészeti vonatkozásokkal kapcsolatban 2017-ben a L'Harmattanál már meg-

jelent a Veszelszki Ágnes által jegyzett *Netnyelvészet*¹, mely többek közt a mára felnőtt első digitális nemzedék nyelvhasználati szokásait tárja fel; fontos lenne a vizuális hatások hasonló feltárása is. A képiség gondolkodásbeli elsődlegességének – mellyel elsősorban a Nyíri Kristóf és Benedek András professzorok által vezetett Visual Learning Lab foglalkozik hazánkban – felismerése felé is igen nagy lépést jelenthetnek ezen vizuális kutatások.

A zenei nevelés előadásai közül Hegedűsné Tóth Zsuzsanna kísérletet tesz egy komplex zenepedagógiai módszer bemutatására, melyben a bölcsődés, óvodás, kisiskolás korosztály a saját környezetében megtalálható tárgyakat is segítségül hívja a zenei élmény megalapozásához (160.). A drámapedagógiai szekciók előadásai közt egy táncpedagógiai szimpózium kelti fel az olvasó érdeklődését, mely többek közt a Szakály György által eltáncolt Shakespeare-balettszerepek feldolgozásával foglalkozik (183.), illetve Mizerák Katalin mutatja be a Táncpedagógus MA szak tantervének művészetpedagógiai vonatkozásait (184–185.), míg Bolvári-Takács Gábor a Táncművészeti Egyetem tánc tudományi kutatásaira fókuszál (185–186.).

Végül, de nem utolsósorban térjünk ki néhány gondolat erejéig a gyermek- és ifjúsági kultúra legújabb hazai kutatásaira, melynek metszetét a kötet szintén hivatott átadni. Trencsényi László a terület jeles képviselője, hazai alapítója jelen kötet keretei közt kiváló neveléstörténeti áttekintést kínál a gyermekkultúra szférájáról Ellen Keytől napjainkig (206–207.). Trentinné Benkő Éva (208.) és Jáksóné Gácsi Mária (213.) a pedagógusképzés felől közelít, míg kiváló írásaikban Trentinné a kéttannyelvűsége, addig Jáksóné a multikulturális nevelésre fókuszál, gyakorlati példákkal illusztrálva a pedagógushallgatók művészetpedagógiai fogékonyságát.

Kutatóként és művészetpedagógiával foglalkozó szakemberként is várhatjuk a konferenciasorozat folytatását és a számos izgalmas kutatás közlését.

(Kárpáti Andrea szerkesztő: „A világ új képe a művészetben és a tudományban”: fókuszban: a vizuális kultúra pedagógiája. Konferencia kötet. Budapest: ELTE TTK, 2017, <http://mek.oszk.hu/17200/17254/17254.pdf>)

Endrődy-Nagy Orsolya

PhD

Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar

¹ Ismertetését lásd ezen lapszám 1654. oldalán.